ANMED

ANADOLU AKDENİZİ
Arkeoloji Haberleri

2016-14

News of Archaeology from
ANATOLIA'S MEDITERRANEAN AREAS

(Ayrıbasım/Offprint)

Suna - İnan Kıraç Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü
Suna & İnan Kıraç Research Institute on Mediterranean Civilizations

İÇİNDEKİLER

KAZI RAPORLARI

• Antiochia ad Cragum Arkeolojik Araştırma Projesi: 2015 Sezonu	Michael HOFF – Rhys TOWNSEND Ece ERDOĞMUŞ – Birol CAN Timothy HOWE	1
• Pisidia Antiokheia Kazısı 2015	Mehmet ÖZHANLI	9
• Elaiussa Sebaste 2015 Yılı Arkeolojik Araştırmaları	Annalisa POLOSA	16
• Demre/Myra Aziz Nikolaos Kilisesi Kazı, Koruma ve Onarım Çalışmaları 2015	Sema DOĞAN – Ebru Fatma FINDIK Vera BULGURLU	21
• Hacılar Büyük Höyük Kazıları 2015	Gülsün UMURTAK – Refik DURU	31
• Karain Mağarası Kazısı 2015	Harun TAŞKIRAN	38
• Kaunos 2015 Yılı Araştırmaları	Cengiz IŞIK	43
• Kelenderis 2015 Yılı Kazıları	K. Levent ZOROĞLU	49
• Kibyra Kazı, Koruma ve Onarım Çalışmaları 2015	Şükrü ÖZÜDOĞRU	55
• Ksanthos Kazıları 2015 Yılı Çalışmaları	Burhan VARKIVANÇ	65
• Letoon Kutsal Alanı 2015 Yılı Arazi Çalışmaları	Sema ATİK KORKMAZ – M. Baki DEMİRTAŞ Mustafa H. SAYAR – Sinan MİMAROĞLU A. Tolga TEK	71
• Limyra 2015	Martin SEYER	79
• Olba (Mersin, Silifke, Örenköy) Kazıları 2015	Emel ERTEN – Murat ÖZYILDIRIM Tuna AKÇAY	87
• Olympos Kazısı 2015	B. Yelda OLCAY UÇKAN Gökçen K. ÖZTAŞKIN	92
• Patara 2015 Yılı Kazı ve Koruma Çalışmaları	Havva IŞIK – Şevket AKTAŞ Erkan DÜNDAR – Mustafa KOÇAK Burcu CEYLAN	98
• Sagalassos Yukarı Agora'da 2015 Yılı Kontrol Kazıları	Peter TALLOEN – Mücella ALBAYRAK Jeroen POBLOME	109
• Sagalassos Bouleuterion-Bazilikada 2015 Yılı Kontrol Kazıları	Peter TALLOEN – Bas BEAUJEAN Jeroen POBLOME	119
• Sagalassos LE Alanı 2015 Yılı Kazıları	Hendrik ULENERS – Jeroen POBLOME	129
• Side 2015 Yılı Kazı ve Araştırmaları	Hüseyin Sabri ALANYALI	137
• 2015 Soli Pompeiopolis Kazıları	Remzi YAĞCI – Davut YİĞİTPAŞA	148

CONTENTS

EXCAVATION REPORTS

• *The Antiochia ad Cragum Archaeological Research Project: 2015 Season*	*Michael HOFF – Rhys TOWNSEND Ece ERDOĞMUŞ – Birol CAN Timothy HOWE*	*1*
• *Excavations at Pisidian Antioch in 2015*	*Mehmet ÖZHANLI*	*9*
• *Elaiussa Sebaste 2015 Archaeological Research*	*Annalisa POLOSA*	*16*
• *Excavations, Conservation and Restoration Work at St. Nicholas Church in Demre-Myra 2015*	*Sema DOĞAN – Ebru Fatma FINDIK Vera BULGURLU*	*21*
• *Excavations at Hacılar Büyük Höyük in 2015*	*Gülsün UMURTAK – Refik DURU*	*31*
• *Excavations at Karain Cave 2015*	*Harun TAŞKIRAN*	*38*
• *2015 Research in Kaunos*	*Cengiz IŞIK*	*43*
• *Excavations at Kelenderis in 2015*	*K. Levent ZOROĞLU*	*49*
• *Excavations, Conservation and Restoration Work at Kibyra in 2015*	*Şükrü ÖZÜDOĞRU*	*55*
• *Excavations at Xanthos in 2015*	*Burhan VARKIVANÇ*	*65*
• *Fieldwork at Letoon Sanctuary in 2015*	*Sema ATİK KORKMAZ – M. Baki DEMİRTAŞ Mustafa H. SAYAR – Sinan MİMAROĞLU A. Tolga TEK*	*71*
• *Limyra 2015*	*Martin SEYER*	*79*
• *Excavations at Olba (Mersin, Silifke, Örenköy) in 2015*	*Emel ERTEN – Murat ÖZYILDIRIM Tuna AKÇAY*	*87*
• *Olympos Excavations 2015*	*B. Yelda OLCAY UÇKAN Gökçen K. ÖZTAŞKIN*	*92*
• *Excavations and Conservation Work at Patara in 2015*	*Havva IŞIK – Şevket AKTAŞ Erkan DÜNDAR – Mustafa KOÇAK Burcu CEYLAN*	*98*
• *The 2015 Control Excavations on the Upper Agora of Sagalassos*	*Peter TALLOEN – Mücella ALBAYRAK Jeroen POBLOME*	*109*
• *The 2015 Control Excavations in the Bouleuterion-Basilica of Sagalassos*	*Peter TALLOEN – Bas BEAUJEAN Jeroen POBLOME*	*119*
• *The 2015 Excavation Campaign at Site LE, Sagalassos*	*Hendrik ULENERS – Jeroen POBLOME*	*129*
• *Excavations and Research at Side in 2015*	*Hüseyin Sabri ALANYALI*	*137*
• *Excavations at Soli Pompeiopolis 2015*	*Remzi YAĞCI – Davut YİĞİTPAŞA*	*148*

İÇİNDEKİLER

YÜZEY ARAŞTIRMA RAPORLARI

• Akdeniz Kıyıları Arkeolojik Sualtı Araştırmaları	Hakan ÖNİZ	155
• Boğsak Arkeolojik Yüzey Araştırması (BOGA) 2015	Günder VARİNLİOĞLU	162
• Aşağı Göksu Arkeolojik Kurtarma Yüzey Araştırması Projesi 2015 Sezonu Çalışmaları	Tevfik Emre ŞERİFOĞLU	169
• Kekova Adası Arkeolojik Yüzey/Sualtı Araştırmaları 2015	Erdoğan ASLAN	175
• Corpus Inscriptionum Latinarum XVII/5-3 Miliaria Provinciarum Lyciae-Pamphyliae et Ciliciae Projesi 2015 Yılı Çalışmaları	Hamdi ŞAHİN – Sinem KÜÇÜKOĞLU	183
• Dağlık Kilikia'da Kentleşme ve Kırsal Yerleşimler Araştırması 2015	Ümit AYDINOĞLU	190
• Dağlık Kilikia Yerleşim Tarihi ve Kırsal Yerleşmeler Araştırması 2015	Aşkım ÖZDİZBAY – İpek DAĞLI DİNÇER	196
• 2015 Yılı Konane Antik Kenti Çalışmaları	Bilge HÜRMÜZLÜ – Meltem AYAŞAN Çağatay ÇELİK	206
• Kremna ve Çevresi Yüzey Araştırması 2015	Hüseyin METİN – B. Ayça POLAT BECKS Ralf BECKS – Salih SOSLU	210
• Likya Bölgesi Alacadağ Çevresindeki Bizans Yerleşimleri Yüzey Araştırması	Bülent İŞLER	217
• Likya/Pamfilya Ulaşım Sistemleri Yüzey Araştırması 2015	N. Eda AKYÜREK ŞAHİN – Fatih ONUR Mehmet ALKAN – M. Ertan YILDIZ	226
• Phaselis ve Teritoryumu Yüzey Araştırması 2015	Murat ARSLAN – Nihal TÜNER ÖNEN	236
• Kuzey Pisidia Yüzey Araştırması 2015	Fikret ÖZCAN	247
• Şeref Höyük / Komama ve Çevresi Yüzey Araştırması 2015	Ralf BECKS – B. Ayça POLAT BECKS Hüseyin METİN	255
• Syedra 2015 (Birinci Sezon) Yüzey Araştırmaları	Birol CAN	263
• 2015 Yılı Termessos Yüzey Araştırması	Arzu ÖZTÜRK – Sevingül BİLGİN Kıvanç BAŞAK – İdil MALGİL	269
• Toçak Dağı (Limyra) Yüzey Araştırmaları 2015	Martin SEYER – Helmut LOTZ Pascale BRANDSTÄTTER	275
• 2015 Yılı Uylupınar (Erken Kibyra) Yerleşimi Yüzey Araştırması	F. Eray DÖKÜ – İsmail BAYTAK	282
• Akdeniz'e Doğru Hititler: Yalburt Yaylası Arkeolojik Yüzey Araştırma Projesi 2015 Sezonu	Ömür HARMANŞAH – Peri JOHNSON	296

CONTENTS

SURVEY REPORTS

- *Archaeological Underwater Surveys along the Mediterranean Coastline* — *Hakan ÖNİZ* — *155*
- *Boğsak Archaeological Survey (BOGA) 2015* — *Günder VARİNLİOĞLU* — *162*
- *The Lower Göksu Valley Archaeological Salvage Survey Project 2015 Campaign* — *Tevfik Emre ŞERİFOĞLU* — *169*
- *Archaeological Land and Underwater Surveys at Kekova Island in 2015* — *Erdoğan ASLAN* — *175*
- *Corpus Inscriptionum Latinarum XVII/5-3 Miliaria Provinciarum Lyciae-Pamphyliae et Ciliciae Project 2015 Studies* — *Hamdi ŞAHİN – Sinem KÜÇÜKOĞLU* — *183*
- *Surveys on the Urbanisation and Rural Settlements in Rough Cilicia 2015* — *Ümit AYDINOĞLU* — *190*
- *Surveys on the Settlement History and Rural Settlements in Rough Cilicia 2015* — *Aşkım ÖZDİZBAY – İpek DAĞLI DİNÇER* — *196*
- *Work at the Ancient City of Konane in 2015* — *Bilge HÜRMÜZLÜ – Meltem AYAŞAN Çağatay ÇELİK* — *206*
- *Surveys in and around Kremna in 2015* — *Hüseyin METİN – B. Ayça POLAT BECKS Ralf BECKS – Salih SOSLU* — *210*
- *Surveys on the Byzantine Settlements around Alacadağ in Lycia* — *Bülent İŞLER* — *217*
- *Surveys on the Transportation Systems in Lycia/Pamphylia 2015* — *N. Eda AKYÜREK ŞAHİN – Fatih ONUR Mehmet ALKAN – M. Ertan YILDIZ* — *226*
- *The Surface Exploration of Phaselis and its Territorium in 2015* — *Murat ARSLAN – Nihal TÜNER ÖNEN* — *236*
- *Surveys in North Pisidia 2015* — *Fikret ÖZCAN* — *247*
- *Surveys at and around Şeref Höyük / Komama 2015* — *Ralf BECKS – B. Ayça POLAT BECKS Hüseyin METİN* — *255*
- *Surveys at Syedra (First Season) 2015* — *Birol CAN* — *263*
- *Surveys at Termessos in 2015* — *Arzu ÖZTÜRK – Sevingül BİLGİN Kıvanç BAŞAK – İdil MALGİL* — *269*
- *Survey on Toçak Dağı (Limyra) 2015* — *Martin SEYER – Helmut LOTZ Pascale BRANDSTÄTTER* — *275*
- *Surveys at Uylupınar (Early Kibyra) Settlement in 2015* — *F. Eray DÖKÜ – İsmail BAYTAK* — *282*
- *Hittites on the Way to the Mediterranean: Yalburt Yaylası Archaeological Landscape Project 2015 Campaign* — *Ömür HARMANŞAH – Peri JOHNSON* — *296*

İÇİNDEKİLER

DİĞER ÇALIŞMA RAPORLARI

• Antakya Hipodrom ve Çevresi Kazısı	Hatice PAMİR	301
• Doğu Garajı – Eski Halk Pazarı (Attaleia Nekropolü) Kurtarma Kazısı 2015	Hüseyin TOPRAK	308
• Hıdırlık Kulesi (Antalya) Kazı Çalışmaları	Ferhan BÜYÜKYÖRÜK Hülya YALÇINSOY	313
• Antalya Tophane Surları (N 7a) Bölümü Kazı Çalışmaları	Ferhan BÜYÜKYÖRÜK	320
• Karaman İli ve Mersin İli Mut İlçesi Antik Dönem Yerleşimleri ve Yerleşim Düzenlemesi Arkeolojik Yüzey Araştırması 2015	Ercan AŞKIN – Mehmet KURT Mehmet ALKAN – Hatice KÖRSULU H. Ertuğ ERGÜRER	327
• Batı Kilikia Amphora Araştırmalarında Yeni Gelişmeler	Caroline AUTRET Asena KIZILARSLANOĞLU Nicholas RAUH	333
• Perge 2015 Yılı Kazıları	Onur KARA – Mustafa DEMİREL	338
• Perge 2015 Yılı Kazılarından Bir Grup Plastik ve Madeni Eser	Onur KARA – Mustafa DEMİREL	349
• Philadelphia (Ermenek/Gökçeseki) Kazısı 2015	Ercan AŞKIN – Abdulbari YILDIZ H. Ertuğ ERGÜRER – Hatice KÖRSULU Mehmet KURT – Mehmet ALKAN	357
• Rhodiapolis Kazıları 2015	Emrah AKALIN	362
• Sbide Nekropolisi Kazısı 2015	Ercan AŞKIN – Abdulbari YILDIZ	366
• Side Arkeoloji Müzesi'nde Yürütülen Numismatik Araştırmaları 2015	A. Tolga TEK – Hüseyin KÖKER	369
• Silifke Müzesi'ndeki Erken Bizans Dönemi'ne Ait Hilal Biçimli Küpeler	Gülgün KÖROĞLU	372

CONTENTS

OTHER REPORTS

- *Excavations at and around the Hippodrome of Antakya* — *Hatice PAMİR* — *301*
- *Rescue Excavations at Doğu Garajı – Former Halk Pazarı (Necropolis of Attaleia) 2015* — *Hüseyin TOPRAK* — *308*
- *Excavations at Hıdırlık Tower (Antalya)* — *Ferhan BÜYÜKYÖRÜK, Hülya YALÇINSOY* — *313*
- *Excavations at Segment N7a of the Antalya Tophane Walls* — *Ferhan BÜYÜKYÖRÜK* — *320*
- *Archaeological Surveys on Ancient Settlements and Settlement Pattern in the Province of Karaman and the Mut District of Mersin Province in 2015* — *Ercan AŞKIN – Mehmet KURT, Mehmet ALKAN – Hatice KÖRSULU, H. Ertuğ ERGÜRER* — *327*
- *New Developments with Amphora Research in Western Cilicia* — *Caroline AUTRET, Asena KIZILARSLANOĞLU, Nicholas RAUH* — *333*
- *Perge Excavations in 2015* — *Onur KARA – Mustafa DEMİREL* — *338*
- *A Group of Sculpture and Metalwork from the 2015 Campaign at Perge* — *Onur KARA – Mustafa DEMİREL* — *349*
- *Excavations at Philadelphia (Ermenek/Gökçeseki) 2015* — *Ercan AŞKIN – Abdulbari YILDIZ, H. Ertuğ ERGÜRER – Hatice KÖRSULU, Mehmet KURT – Mehmet ALKAN* — *357*
- *Rhodiapolis Excavations 2015* — *Emrah AKALIN* — *362*
- *Excavations at the Necropolis of Sbide in 2015* — *Ercan AŞKIN – Abdulbari YILDIZ* — *366*
- *Numismatic Studies at the Side Archaeological Museum in 2015* — *A. Tolga TEK – Hüseyin KÖKER* — *369*
- *Crescent-Shaped Earrings of the Early Byzantine Period at the Silifke Museum* — *Gülgün KÖROĞLU* — *372*

Ksanthos Kazıları 2015 Yılı Çalışmaları

Excavations at Xanthos in 2015

Burhan VARKIVANÇ

06 Temmuz - 01 Eylül 2015 tarihleri arasında sürdürülen 2015 yılı çalışmalarında Batı Agora, Likya Akropolü Kuzey Yamacı, Batı Agora kıyısında henüz tanımlanamayan yapı (Meclis Binası?), Likya Yapısı, Nereidler Anıtı, Güneydoğu Sektör ve Sütunlu Cadde'de bilimsel araştırmalar; Likya Akropolü Girişi ve Nekropol alanında moloz toprak temizliği ve çevre düzenlemesi ile taş koltuk üretimi çalışmalarının yürütülmesi tasarlanmıştır. Maddi kaynak yetersizliği yanında beden işçisi temininde zorluklar nedeni ile Likya Yapısı ve Sütunlu Cadde'de bilimsel araştırma, Nereidler Anıtı'nın güney yamacındaki yıkılmış blokların kazı çalışmaları öncesi taşınması ve Likya Akropolü girişi ile nekropolde moloz ve bitki temizliğine yönelik çalışmalar gerçekleştirilememiştir*.

The 2015 campaign lasted from 16 July to 1 September. We planned to conduct research at the West Agora, the northern slope of the Lycian Acropolis, the unidentified building by the West Agora (Bouleuterion?), the Lycian Building, the Nereids Monument, the South-east Sector, and the Colonnaded Street. We also planned to carry out the cleaning of rubble and vegetation at the entrance to the Lycian Acropolis and Necropolis, to landscape, and to continue manufacturing new stone seats for visitors. However, due to a lack of sufficient resources and the difficulty of finding workers, we could not conduct research at the Lycian Building and the Colonnaded Street. Neither could we remove the rubble and clear the vegetation at the entrance to the Lycian Acropolis and the Necropolis.

Batı Agora (A. Dönmez)

Çalışmalar, Klasik Dönem Agorası'na ait mimari izleri saptayabilmek ve 2014 kazı döneminde sadece bir kısmı ortaya çıkartılan Yazıtlı Dikme Anıtı'na ait temenos duvarının tamamını ortaya çıkarmak amacıyla alanın kuzey portikosunun arkasında konumlanan mekânlarda ve anıtın kuzeyinde gerçekleştirilmiştir (Res. 1). Portikonun kuzeyinde 2014 kazı döneminde tamamen ortaya çıkarılan polygonal bloklardan oluşan kare mekânın hemen doğu sınırında gerçekleştirilen çalışmalarda kuzey-güney doğrultusunda uzanan oldukça geniş bir su kanalı ortaya çıkartılmıştır (Res. 2). Sıkıştırılmış toprak ve moloz taştan oluşan yüksek

West Agora *(A. Dönmez)*

The work concentrated on the area with the rooms behind the north portico and behind the Inscribed Pillar in order to expose the rest of the temenos wall of the monument and to look for architectural traces of the Classical-period agora (Fig. 1). Work at the eastern border of the square room with polygonal masonry uncovered entirely in 2014 exposed a quite wide water channel running in a north-south direction (Fig. 2). The channel was built on a thick layer of compressed earth and rubble, and its walls were coated with a thick layer of plaster. Only a 13 m.-long stretch has been uncovered, and its total length is not known. It is 1.40 m. wide

* Destek ve katkılarından dolayı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'ne, Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü'ne, Akdeniz Üniversitesi Rektörlüğü'ne, Kaş Belediye Başkanlığı'na, Suna - İnan Kıraç Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü'ne (AKMED), Antalya Müzesi Müdürlüğü'ne, ERMAŞ Mermer Sanayi Tic. A. Ş.'ne ve Bakanlık Temsilcimiz T. Yiğitbaşı'na teşekkürlerimizi sunarız.

* *We would like to express our thanks to the General Directorate of Cultural Heritage and Museums, the Directorate of Circulating Capital Management Center, the Akdeniz University Rectorate, the Kaş Municipality, the Suna - İnan Kıraç Research Institute on Mediterranean Civilizations (AKMED), the Antalya Museum Directorate, the ERMAŞ Marble Industry Inc., and our state representative T. Yiğitbaşı.*

Res. 1
Batı Agora, doğudan
Fig. 1
West Agora, from east

bir dolgu katmanı üzerine oturan kanalın zemini ve duvarları kalın bir kireç harcı katmanı ile kaplanmıştır. Henüz tamamının kazılamamış olması nedeniyle toplam uzunluğu bilinmeyen yapının 13 m.'lik bölümü ortaya çıkartılmıştır. Genişliği 1,40 m., derinliği 0,60-1,00 m. arasında değişmektedir. Güçlü bir eğime sahip kanalın güney ve kuzey bölümleri arasında 0,90 m.'lik bir kot farkı bulunmaktadır. Suyu muhtemelen hemen kuzeyinde bulunan bir sarnıçtan alınıp, Şarap Evi olarak adlandırılan mekânın içinde bulunan daha dar bir su kanalı vasıtası ile agora içerisindeki işliklere servis ediliyor olmalıydı. Kanalın yüksek konumu ve işçiliği, yapının Orta Bizans Dönemi'nde inşa edilmiş olduğuna işaret etmektedir. Kanalın hemen doğu sınırında ve agoranın dış duvarına paralel olarak konumlanmış bir dinlendirme haznesi ortaya çıkartılmıştır (Res. 2). Kanal zeminine göre daha alt seviyede bulunan haznenin yukarıda anılan kanal ile bir ilişkisi saptanamamıştır. 2,00x4,50 m. boyutlarında ve derinliği yaklaşık 0,80 m. olan dinlendirme haznesi ikisi güney duvar, biri doğu duvarda olmak üzere üç künk bağlantısına sahiptir. İncelemeler, hazneye suyun kuzey duvarda olup günümüzde ele geçmeyen bir bağlantı ile sağlandığını, güney ve doğu duvarlarda bulunan küçük çaplı künkler ile henüz tespit edilemeyen mekânlara servis edilmiş olduğunu düşündürmektedir. Haznenin moloz taşlardan oluşan kalın duvar yapısı yanında ele geçen yoğun kiremit buluntusu yapının doğu-batı doğrultusunda tonoz örtüyle kapalı olabileceğini göstermektedir.

Res. 2 Batı Agora. Su kanalı ve sarnıç
Fig. 2 West Agora, water channel and cistern

and its depth varies from 0.60 to 1.00 m. Between the two exposed ends is a difference in level of 0.90 m., thus providing a good slope. It probably received the water from a cistern just to its north and distributed it to the Wine House via a narrower channel and other work areas in the agora. The high elevation and workmanship of this channel indicate a construction date in the Middle Byzantine period. A resting basin was uncovered at the eastern border of the channel and parallel to the outer wall of the agora (Fig. 2). This basin is situated at a level lower than the bottom of the channel, and no connection in between was attested. The basin, measuring 2.00x4.50 m. with a depth of 0.80 m., has three outlets – two in the south and one in the east. Our investigation

Res. 3 Batı Agora. Yazıtlı Dikme Anıtı. Temenos kalıntısı
Fig. 3 West Agora, Inscribed Pillar, remains of temenos

Yazıtlı Dikme Anıtı'nın kuzeyinde yapılan araştırmalar sonucunda geçen kazı sezonunda ortaya çıkarmış olduğumuz Klasik Dönem temenos duvarının boyutları, niteliği ve mimari dokusu hakkında önemli sonuçlara ulaşılmıştır. Bu süreçte temenos duvarının kuzeydoğu-kuzeybatı sınırları (Res. 3) ortaya çıkartılarak bu yöndeki uzantısı 9,50 m. olarak belirlenmiştir. Bunun yanı sıra temenosun hemen doğu sınırında yapılan çalışmalar sonucunda ana kayaya ulaşılmış ve ana kayanın, temenosun bulunduğu alandaki ana kaya seviyesinden 1,40 m. daha yükseklikte olduğu görülmüştür. Bu yükseklik farkı Klasik Dönem Agorası'nın –henüz kesinleşmemiş de olsa– muhtemelen temenosun sonlandığı alanda sınırlanmış olduğunu düşündürmektedir. Gelecek kazı sezonlarında bu alanın batı bölümünde yapılacak araştırmaların bu konuya açıklık getirebileceği düşünülmektedir.

Meclis Binası ? (N. Yıldırım)

Ana Cadde'nin batı bölümü, Batı Agora, Tiyatro ve Hamam yapılarının yer aldığı Roma Dönemi kent merkezinde Ana Cadde kıyısında bulunan anıtsal bir yapı geçici olarak Meclis Binası olarak adlandırılmıştır. Yapının kesin işlevi, mimari ayrıntıları ve kullanım evrelerinin tespit edilmesi amacıyla 2014 yılında başlatılan kazı çalışmalarına 2015 yılında da devam edilmiştir.

Yapının güneybatı köşesindeki birbirine komşu üç açmada sürdürülen çalışmalarda 2014 yılında olduğu gibi birbirinden farklı akslarda ve farklı seviyelerde uzanan çok sayıda duvar sırası ile karşılaşılmıştır (Res. 4). Bazıları günümüz yürüme seviyesine oldukça yakın ve tamamı moloz taş kullanılarak oluşturulan ve herhangi bir sıra takip etmeyen duvarlar düzgün bir işçilik göstermemektedirler. Farklı seviyelerde karşılaşılan çok sayıda

has shown that the basin was supplied from the north via a currently unknown connection and that it supplied water to various unknown structures with outlets in the southern and eastern sides. In addition to its thick rubble walls, there are abundant roof tiles in the debris suggesting that the basin might have been roofed with an east-west vault.

Our work to the north of the Inscribed Pillar has attained important conclusions on the dimensions, quality and architectural texture of the temenos wall. The north-east and northwest corners of the temenos wall were uncovered, thus clarifying its length as 9.50 m. in this direction (Fig. 3). In addition, the work at the eastern border of the temenos brought to light the bedrock which was attested to be at a level 1.40 m. higher than that of the temenos. This difference in level suggests that the agora of the Classical period ended at the temenos border, although this is not certain yet. Work in the western part of this area in future campaigns is expected to clarify these points.

Bouleuterion ? *(N. Yıldırım)*

A monumental structure by the Main Street in the Roman city centre, where the western part of the Main Street, West Agora, Theatre and Baths are located, was tentatively named as the Bouleuterion. The excavation work, initiated in 2014 to identify the function, architectural details and phases of use, continued in 2015.

The work progressed in the adjacent trenches in the south-western corner of the structure, and numerous walls at various levels extending in various directions were uncovered as in 2014 (Fig. 4). Walls of rubble, some of which are very close to the modern walking level, do not follow any order nor display good

Res. 4 Meclis Binası (?). Güneybatı köşe
Fig. 4 Bouleuterion (?), south-west corner

Res. 5 Meclis Binası (?). Güneybatı köşe
Fig. 5 Bouleuterion (?), south-west corner

Res. 6 Güneydoğu Sektör. Batı duvar
Fig. 6 Southeast Sector, west wall

duvar uzantısı, bu alanda farklı dönemlerde çok sayıda mekânın inşa edildiğini ortaya koymaktadır. Zeminleri tuğla plaka döşeli dar ve açık su kanalları, kandil ve ağırşak buluntuları yanında 2015 yılı çalışmalarında yürüme zeminine oldukça yakın bir konumda ortaya çıkarılan küçük ancak özenli bir mozaik taban (Res. 5), bu mekânların konut ya da işlik amaçlı kullanılmış olabileceklerine işaret etse de, kazılan alanların ve arkeolojik verilerin yetersizliği bu mekânların işlevini kesin olarak tespit etmeyi şimdilik engellemektedir.

Alanda karşılaşılan en önemli verilerden biri -2,55 m. seviyesinde karşılaşılan ve ana kayaya kadar devam eden kısa bir duvar uzantısıdır (Res. 5). Moloz taşlı duvarlardan farklı bir işçilik gösteren duvar, kuzey-güney doğrultusunda kesintisiz devam ederek incelenen yapının (Meclis Binası?) güney dış duvarıyla birleşmektedir. Duvarın alt bölümü, oturduğu ana kaya zeminin düzensiz yapısı nedeniyle iri moloz taşlardan oluşturulmuş, bunun da üzerine görünen yüzeyleri özenle düzgünleştirilmiş bloklar yerleştirilmiştir. Daha geç duvarların inşasında ana kaya düzeyine kadar inilmiş olması nedeniyle diğerlerine oranla daha erken olması gereken bu duvarın tarihi henüz saptanamamıştır.

Güneydoğu Sektör (H. M. Erdoğan – E. Yeşilyurt)

Güneydoğu Sektör kazı çalışmaları Batı Duvar olarak adlandırılan alanın batısında doğu-batı yönünde konumlanmış 3,90 m. uzunlundaki monolit blok civarında ve bu alanın yaklaşık 20 m. güneyinde yer alan polygonal duvarlara sahip yapıda gerçekleştirilmiştir.

Alan, Batı Duvar kıyısından Hellenistik Dönem'e ait büyük bir bronz heykelin ortaya çıkarıldığı 2014 yılı çalışmalarının tamamlanmasından sonra kaçak kazılar

workmanship. Walls extending at various levels indicate that many rooms were built at different times. In addition to narrow and open water channels with brick-plaque paving at their bottom, lamps and spindle whorls, a small but carefully worked mosaic pavement was uncovered very close to the surface (Fig. 5). This may suggest that these rooms served as houses or work areas; yet the excavated areas and archaeological data are not enough to clarify the original function of the structure for the present time.

An important data was a short wall reaching the bedrock and encountered at -2.55 m. level below the surface (Fig. 5). Having different masonry than the rubble walls, it extends north-south and joins the south exterior wall of the so-called bouleuterion structure. At its bottom the wall is comprised of irregular rubble resting directly on the irregular surface of the bedrock, but then it rises up with finely dressed blocks. As later walls also reached down to the bedrock level, this wall with probably an earlier date could not be precisely dated yet.

South-east Sector *(H. M. Erdoğan – E. Yeşilyurt)*

Excavations at the South-east Sector were carried out around the 3.90 m.-long monolithic block in an east-west direction situated to the west of the West Wall and the structure with polygonal walls located about 20 m. south of this area.

The area by the West Wall was destroyed by illicit digs after the completion of the 2014 campaign when a large bronze statue was uncovered. In the course of landscaping, the area was extended southward from the monolithic block (Fig. 6). No building remains were uncovered, but a 2.55 m.-long water channel with

ile tahrip edilmiş, yeniden düzenleme çalışmaları sırasında monolit bloğun güneyine doğru genişletilmiştir (Res. 6). Bu süreçte herhangi bir yapı kalıntısı ile karşılaşılmazken, kuzeybatı-güneydoğu istikametinde izlenebilen uzunluğu 2,55 m. olan özenli bir su kanalı ortaya çıkarılmıştır. Doğusunda yer alan Erken Bizans Dönemi duvarının kıyısında sonlanan ve geçtiğimiz yıllarda aynı alanda saptanan küçük mekânlar ve kül katmanları ile aynı seviyede olan kanalın, alanın Erken Bizans Dönemi'nde oluşturulan işliklerin bir parçası olduğu anlaşılmıştır.

Güneydoğu Sektör'de yürütülen bir diğer çalışma, alanın biraz daha güneyinde, yakın döneme kadar konut olarak kullanılmış mekânın olduğu bölümde gerçekleştirilmiştir (Res. 7). Erken Klasik Dönem ile birlikte yapılaşmanın başladığı alan Bizans Dönemi içlerine kadar çok sayıda yapısal eklemelere ve değişikliklere uğratılmış; bunun sonucunda alanda 7 farklı yapıya ait duvar kalıntıları ile karşılaşılmıştır. İşçiliği, stili ve blok boyutları ile dikkat çeken ve alandaki en erken yapının kalıntısı olarak saptanan polygonal duvar, üst kotta yer alan doğu ve batı duvarlar ile benzer teknikte örülmüş olup bu duvarlar gibi kuzey-güney yönde uzanmaktadır. Kayalık zemin üzerine oturan 2,40 m. yüksekliğindeki duvarın alt bölümü, arazinin güneye doğru eğimli olması nedeniyle, daha küçük ve düzensiz bloklarla oluşturulmuştur. Batı yüzü oldukça özenli işlenmiş olan duvarın doğu yüzü kaba bırakılmıştır.

Antik Dönem ve Bizans Dönemi içinde farklı kullanım biçimlerinin görüldüğü alan içinde tam anlamı ile ortaya çıkarılabilen ve anlaşılabilen bir yapı kalıntısı ile karşılaşmak mümkün olmamıştır. Ancak, ana kaya yüzeyindeki işçilikler de izlendiğinde, iri polygonal bloklardan oluşan batı duvarı korunabilen yapının yaklaşık 5x5 m. boyutlara sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bu duvarın, alanın kuzeyinde ortaya çıkarılan ve Geç Arkaik-Erken Klasik Dönem'e ait duvarlar ile stilistik benzerliği, benzer nitelik ve işlevde ikinci bir anıtsal yapı ile karşı karşıya gelindiği izlenimini uyandırmaktadır. Kentin doğu sınırı boyunca uzanan ve kent içi anıtsal hanedan mezarlarının yer aldığı tahmin edilen alanın en güneyindeki bu yapıların sayısının gelecek yıllarda artacağı beklenmektedir.

Taş Koltuk Üretimi (H. Yüksel)

Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Heykel Bölümü ile yapılan işbirliği kapsamında, Antik Dönem'de kullanılan protokol koltuklarından esinlenerek 16 farklı tasarım hazırlanmıştır. Tasarımların 6'sı 2014 yılında uygulanmıştır. 2015 sezonunda Ksanthos yakınlarındaki

Res. 7 Güneydoğu Sektör. Güney Yapı
Fig. 7 Southeast Sector, south building

careful workmanship and extending in a north-west-south-east direction was encountered. It terminates by the Early Byzantine wall on its east and lies at the same level as the small rooms and ash layer identified in the previous campaigns. Thus it was understood to be part of the work areas formed in the Early Byzantine period in this area.

Work was also conducted in an area further south with a room which had served as a house until recently (Fig. 7). Constructions here started in the Early Classical period, but many alterations took place into the Byzantine period. Thus walls of seven different structures were identified. The earliest wall with polygonal masonry stands out with its workmanship, style and block sizes. It displays a similar masonry with the eastern and western wall at an upper level and extends north-south like them. The wall 2.40 m. high rests on bedrock, and its bottom part was built with smaller and irregular stones due to the slope of the terrain. The western face of the wall displays careful workmanship, while its eastern face was left coarse.

The area had different functions during Antiquity and the Byzantine period, and architectural remains uncovered do not make much sense with regards to an identifiable building. However, following the workmanship marks on the bedrock, the building – whose western wall of large polygonal blocks has been preserved – seems to be 5x5 m. in size. This wall is stylistically similar to those of Late Archaic/Early Classical periods uncovered in the northern part of the area. This suggests that here there was a second monumental structure of similar quality and function. This area extending along the eastern border of the city is thought to have housed the monumental tombs of the dynasty's members. It is expected that

Res. 8 Ziyaretçiler için üretilen taş koltuklar
Fig. 8 New stone seats designed for visitors

Karadere'de bulunan taş ocaklarının sponsorluğunda edinilen ve ikisi sponsor firmaya verilen 8 traverten blok, H. Yüksel, I. Aslıhan ve Heykel Bölümü Öğrencisi tarafından oturma birimlerine dönüştürülmüştür (Res. 8). Üretilen koltuklar antik kentin dokusunu bozmayacak şekilde karşılama merkezi ve çevresindeki bazı anıt ağaç altlarına yerleştirilerek ziyaretçilere dinlenme alanı oluşturulmuştur.

Epigrafik Araştırmalar (N. Tüner Önen)

2015 yılı epigrafi çalışmalarının ilk etabında antik kentin kuzeydoğusunda bulunan Çavdır Köyü Şehitler Mezarlığı'nda çalışılmıştır. Bu alanda 3 yazıt saptanmıştır. Bulunan yazıtlardan ilki heroslara adak niteliğindedir. İkinci yazıt bir adak steli, üçüncüsü ise epigramlı bir mezar steli üzerindedir. İkinci etapta antik kentin ve Çavdır Köyü'nün kuzeydoğu yönünde yer alan Aklar Köyü'nde çalışılarak biri iki parçaya ayrılmış toplamda 3 yazıt bulunmuştur. İki parça halindeki yazıtın üç yüzünde metin bulunmaktadır. Oldukça tahrip olan bu yazıt hakkında ayrıntılı çalışma yapmadan bir yorumda bulunmak mümkün değildir. İkinci yazıt Ksanthos demos ve boulesinin Dionysios oğlu Marcus Aurelius Tlepolemos için aldığı bir onurlandırma yazıtıdır. Bir onurlandırma yazıtı olduğu anlaşılan diğer yazıt ise fragman olarak ele geçmiştir. Üçüncü etapta antik kentin batı suru üzerinde ve kent yakınındaki modern mezarlık etrafındaki alanda çalışılmıştır. Batı surda tespit edilen bir adak yazıtı Kybernis için bir adağı içermektedir. Bu kişinin, Herodotos'ta Salamis Deniz Savaşı'nda görev alan komutanlar arasında adı geçen Lykialı Kossikas oğlu Kybernis olduğu düşünülmektedir. Yazıtlı bir fragmanın modern mezarlık alanı yakınında konumlanan doğu surda, üzerinde "alpha" harfi izlenen bir arşitrav parçasının ise batı surda devşirme olarak kullanıldığı saptanmıştır.

the number of these buildings at the very south of the concerned area will increase in the coming years.

Manufacture of Stone Seats *(H. Yüksel)*

Collaborating with the Sculpture Department of the Faculty of Fine Arts at Akdeniz University, a total of 16 stone seats inspired from the protocol seats of antiquity were designed. Six of the designs were actually implemented in 2014. In 2015, with the sponsoring of a quarry near Karadere, we acquired eight travertine blocks. Two were given to the sponsoring company, and H. Yüksel and five students of the Sculpture Department produced new seats (Fig. 8). These new seats were also placed under trees in the vicinity of the Visitor Centre to provide seating for visitors.

Epigraphic Studies *(N. Tüner Önen)*

In the first stage the Şehitler [Martyrs] Cemetery of Çavdır village to the north-east of Xanthos was studied, and three inscriptions were identified. The first is a votive to the heroi. The second one is a votive stele, while the third is a tomb stele with an epigram. In the second stage we worked at Aklar village further to the north-east, and three more inscriptions, one of which had broken into two, were identified. The broken one has a text on three faces but is quite damaged. Therefore, it is not possible to make any comments before detailed studies. The second inscription honours Marcus Aurelius Tlepolemos, son of Dionysios, by a decision of the demos and boule of Xanthos. The third one, understood to be an honorary inscription, is fragmentary. In the third stage we surveyed the western city wall and its environs of the modern cemetery near the city. A votive inscription found in the western city wall is a votive for Kybernis. This person is thought to be the Kybernis, son of Kossikas of Lycia, who was a commander at the sea battle of Salamis mentioned by Herodotus. An inscribed fragment was attested in the eastern wall near the modern cemetery, and an architrave fragment with an alpha on it was attested in the western wall.